

Sygn. akt VIII U 843/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2021 r. w Gliwicach

sprawy P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania P. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 kwietnia 2021 r. **nr** (...) -SP- (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 843/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 kwietnia 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu P. G. (G.) prawa do górniczej emerytury na podstawie art.50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz. 291 ze zm.), gdyż na podstawie przedłożonej dokumentacji ubezpieczony na dzień 17 lutego 2021r. udowodnił jedynie 24 lata i 18 dni pracy górniczej, wobec wymaganych 25 lat. Organ rentowy wskazał, że do pracy górniczej nie zaliczył okresu zatrudnienia w firmie (...) B. S., ponieważ firma ta nie posiada bezpośrednio zawartej umowy z (...) S.A. w K. Oddział KWK (...).

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany w ten sposób, że ubezpieczony spełniał warunki do przyznania emerytury górniczej. Ubezpieczony wniósł także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu ubezpieczony domagał się zaliczenia w wymiarze półtorakrotnym okresu pracy pod ziemią w (...) S.A., późniejszy (...) Sp. z o.o. kiedy to przez 738 dni wykonywał pracę, o której mowa w art.50d ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej, a także zaliczenia do pracy górniczej zatrudnienia w firmie (...), w której faktycznie wykonuje pracę w KWK (...) i na jej rzecz jako ślusarz pod ziemią.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w decyzji zaskarżonej. Na rozprawie w dniu 22 września 2021r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o zasądzenie od odwołującego kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony P. G. (ur. (...)) w dniu 24 lutego 2021r. złożył kolejny wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej i w rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną.

Ubezpieczony był zatrudniony w (...) S.A. w P. w pełnym wymiarze czasu pracy od 1 września 1980r. do 31 marca 1998r., a następnie od 1 kwietnia 1998r. został przejęty w ramach art.23 (1) k.p. do (...) Sp. z o.o. w B..

W tym czasie pracę pod ziemią wykonywał w okresach i na stanowiskach:

- od 1 września 1980r. do 31 lipca 1982r. – ślusarz mechanik maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią,
- od 1 sierpnia 1982r. do 30 listopada 1982r. – tamiarz pod ziemią,
- od 1 grudnia 1982r. do 31 grudnia 1983r. – ślusarz maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią,
- od 1 grudnia 1987r. do 31 marca 1990r. – maszynista wyciągowy pod ziemią,
- od 10 czerwca 2002r. do 30 czerwca 2011r. – maszynista wyciągowy pod ziemią,
- od 1 lipca 2011r. do 31 grudnia 2020r. - ślusarz pod ziemią.

W zaświadczeniu z 23 lutego 2021r. (...) Sp. z o.o. w B. wskazała, że miejscem wykonywania pracy pracownika jest (...) Sp. z o.o. w B., na rzecz której, na podstawie łączącej obie spółki umowy, (...) Sp. z o.o. wykonuje prace związane z utrzymaniem systemów odwadniania wyrobisk podziemnych po zlikwidowanych zakładach górniczych rud cynku i ołowiu.

Zakład pracy przedstawił wykaz dniówek szybowych ubezpieczonego w okresie od 1 października 2000r. do 31 grudnia 2020r. w liczbie 738.

Ubezpieczony w latach, w których zakład pracy wykazał dniówki szybowe pracował na stanowisku maszynisty wyciągowego pod ziemią i ślusarza pod ziemię w pełnym wymiarze czasu pracy. Zajmował się w tym czasie, a zwłaszcza od 2010r., utrzymaniem pompowni S. (...). Pompownia ta jest powiązana z Kopalnią (...). Pompuje ona wody gruntowe na zewnątrz. Jako ślusarz ubezpieczony zajmował się naprawą pomp i urządzeń, utrzymaniem szybu w sprawności i chodników, które prowadziły do pompowni. Pracował jako ślusarz także na innych terenach kopalni. Po przejęciu przez firmę (...) ubezpieczony wykonywał nadal taką samą pracę przy pompowni.

Od 4 stycznia 2021r. ubezpieczony jest zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza pod ziemią w firmie (...). W zaświadczeniu z 30 marca 2021r. podano, że firma (...) wykonuje prace w ramach robót górniczych określonych w art.50c ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Firma (...) nie posiada bezpośrednio zawartej umowy z (...) S.A. w K. Oddział KWK (...).

Ubezpieczony przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym

na dochody budżetu państwa.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego i zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z 22 września 2021r. czas 00:03:58 – 00:16:06).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie P. G. nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia czy ubezpieczony spełnia warunki do przyznania emerytury górniczej z art.50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz.291) w związku z ukończeniem wieku 55 lat.

Zgodnie z art. 50a ust. 1 ustawy emerytalnej górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Warunkiem przyznania prawa do świadczenia jest spełnienie łącznie wszystkich przesłanek prawa do świadczenia, a zatem w przypadku emerytury górniczej z art.50a ust.1 ww. ustawy: wieku 55 lat, 25 lat okresów pracy górniczej i równorzędnej, w tym 10 lat pracy górniczej określonej w art.50c ust.1, a także nie przystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W przypadku ww. emerytury górniczej, zgodnie z art.50d ust.1 ustawy emerytalnej, istnieje możliwość zaliczenia do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym zatrudnienia pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego na obszarze Państwa Polskiego:

- 1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;
- 2) w drużynach ratowniczych.

Zgodnie z art.50d ust.3 ww. ustawy minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalini, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowo stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się zgodnie z ust.1 i 2 w wymiarze półtorakrotnym.

W rozpoznawanej sprawie kluczowym było ustalenie, czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym 25 letnim okresem pracy górniczej i równorzędnej, gdy organ rentowy zaliczył tylko 24 lata i 18 dni takich okresów. Niekwestionowanym przy tym było, że ubezpieczony ukończył wiek emerytalny 55 lat, przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa, legitymuje się także co najmniej 10 letnim okresem pracy górniczej, o której mowa w art.50c ustawy emerytalnej.

Ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym wykazanych przez zakład pracy (...) Sp. z o.o. w zaświadczeniu z 22 lutego 2021r. 738 dniówek szybowych, których organ rentowy nie zaliczył podnosząc, że prace związane z utrzymaniem wyrobisk podziemnych po zlikwidowanych zakładach górniczych rud cynku i ołowiu nie są wymienione w art.50d ust.1 ustawy emerytalnej.

Sąd podziela stanowisko organu rentowego, że brak jest podstaw do uwzględnienia tego żądania ubezpieczonego.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że na podstawie art.50d ust.3 ustawy emerytalnej nie zostały wydane przepisy wykonawcze i dlatego nadal ma zastosowanie wydane z delegacji poprzednio obowiązujących przepisów rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r. Nr 2, poz.8). Załącznik nr 3 do tego rozporządzenia zawiera wykaz stanowisk pracy, na których okresy pracy pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym. Wymieniono w nim m.in. w pkt 17 prace: „ rzemieślników stale zatrudnionych pod ziemią w przodkach, szybach i szybkach prze bieżącej obsłudze i konserwacji sprzętu mechanicznego i elektrycznego oraz montażu, demontażu i konserwacji instalacji hydraulicznej, pneumatycznej, elektrycznej i sygnalizacyjnej. Nie wymieniono natomiast stanowiska maszynisty wyciągowego. Mając na uwadze, że okolicznością decydującą o zaliczeniu danego okresu zatrudnienia jest nie nazwa zajmowanego stanowiska, lecz faktycznie wykonywana praca, istotne było ustalenie czy ubezpieczony rzeczywiście wykonywał określone art.50d ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej, „ roboty szybowe ”, przy czym w świetle obowiązujących przepisów przyjmuje się, że pod pojęciem tym mieści się szeroki zakres robót wykonywanych przy konserwacji i naprawie samego szybu jak i wszystkich znajdujących się w nim instalacji i urządzeń (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 13 marca 2014r. III AUa 1533/13). Dla zaliczenia takich prac do prac w wymiarze półtorakrotnym konieczne jest aby prace takie były wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym danego pracownika.

Zdaniem Sądu ubezpieczony w toku niniejszego postępowania nie wykazał, że prace takie wykonywał i to w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego zeznania są bardzo ogólne i wynika z nich jedynie, że ubezpieczony jako ślusarz świadczył różnego rodzaju prace pod ziemią, zajmował się naprawą pomp i innych urządzeń, utrzymaniem w sprawności szybu i chodników, które prowadziły do pompowni przy S. (...), pracował też - jak zeznał – na innych terenach kopalni jako ślusarz. Poza dowodem z zeznań ubezpieczonego, ubezpieczony nie składał żadnych dalszych wniosków dowodowych. Same zaś jego zeznania bardzo ogólnikowe i niekonkretne co do wykonywanych czynności są niewystarczające do uznania żądania. W tym miejscu podkreślić należy, że zgodnie z art.6 ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, a zatem to na ubezpieczonym spoczywała powinność przedstawienia takich dowodów, które w sposób nie budzący żadnych wątpliwości pozwalałyby na zaliczenie spornych dniówek do pracy w wymiarze półtorakrotnym. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z 21 listopada 2019r. sygn. III AUa 4/19 nie jest rzeczą sądu wyszukiwanie dowodów w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron (tym bardziej, gdy strona jest zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika), a dopuszczenie dowodu z urzędu jest dobrowolne i nie może naruszać zasady bezstronności. Ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu lub też zaoferowania dowodów nie pozwalających poczynić kategoriycznych ustaleń lub budzących istotne wątpliwości obciążają stronę.

W takiej sytuacji Sąd uznał, że brak jest podstaw do zaliczenia spornych dniówek pracy w firmie (...) do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym. Jednocześnie przy braku podstaw do zaliczenia ww. dniówek Sąd nie dokonywał merytorycznej oceny kolejnego okresu spornego zatrudnienia w firmie (...), gdyż ewentualne zaliczenie tego okresu pracy nie dałoby i tak ubezpieczonemu wymaganego 25 letniego okresu pracy górniczej. Podkreślić w tym miejscu należy, że Sąd rozpoznaje sprawę na dzień wydania decyzji zaskarżonej, a zatem odnośnie tego ostatniego okresu zatrudnienia możliwe byłoby jego uwzględnienie do dnia wydania przedmiotowej decyzji.

Skoro ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym 25 letnim okresem pracy górniczej, to tym samym nie spełnia wszystkich koniecznych przesłanek prawa do emerytury górniczej ze względu na wiek z art.50a ust.1 ustawy emerytalnej, a zatem dochodzone świadczenie mu nie przysługuje.

W konsekwencji Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265).

(-) sędzia Grażyna Łazowska